

Christelijke Hogeschool Windesheim

Logistiek en Economie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In oktober 2017 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Logistiek en Economie van de Christelijke Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding wordt aangeboden als een voltijdsvariant. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding Logistiek en Economie Windesheim studenten opleidt tot startende professionals in het brede werkveld van logistiek management. De opleiding heeft daarvoor beoogde leerresultaten gedefinieerd, die zijn overgenomen van het landelijk geformuleerde logistieke beroeps- en opleidingsprofiel van het Landelijk Platform Logistiek HBO. De beoogde leerresultaten zijn omschreven als deelcompetenties van dit beroepsprofiel en voldoen aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelor niveau gesteld kunnen worden. Logistiek en Economie Windesheim heeft daarbij een eigen profiel ontwikkeld en richt zich als brede generieke logistiekopleiding op de wensen van het lokale en regionale werkveld. Om de profilering kracht bij te zetten heeft de opleiding onlangs vier speerpunten gedefinieerd. De inhoudelijke focus van de opleiding is daarbij gelegd op Supply Chain Management. De recent gedefinieerde speerpunten moeten de overlap tussen de Windesheimopleidingen Logistiek en Economie en Logistics Engineering minimaliseren. Doordat de profilering van recente datum is, is de weerslag daarvan voor en in de opleiding nog niet uitgekristalliseerd. Met de tijd zal er concreter invulling gegeven worden aan de speerpunten, hetgeen door het panel gestimuleerd wordt. Met de verscherpte profilering wil de opleiding zich ook sterker onderscheiden van de collega-opleiding Logistics Engineering. Daarmee zal ook tegemoet gekomen worden aan opmerkingen vanuit het werkveld, die uitdragen dat het onderscheid momenteel beperkt is. De opleiding houdt intensief contact met het werkveld om de vinger aan de pols te houden bij de vele ontwikkelingen die zich in de logistieke beroepspraktijk voordoen. Daarnaast werkt de opleiding samen met de lectoraten Supply Chain Finance en Sociale Innovatie bij de invulling van de eigen profilering van de opleiding in het curriculum. Resultaten worden verwerkt in de lesstof, al verdient de samenwerking met de lectoraten meer inkleuring in het onderwijs.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **voldoende**.

De opleiding Logistiek en Economie kenmerkt zich als een praktijkgerichte, brede en gedegen opleiding. Het panel ziet dit terug in de grote diversiteit aan werkvormen, praktijkopdrachten en de combinatie die gemaakt wordt met een divers aanbod van literatuur. De opleiding besteedt in de diverse leerjaren aandacht aan onderzoek. Het curriculum is competentiegericht langs leerlijnen opgebouwd. De opleiding ontwikkelt daarnaast een nieuw onderwijsprogramma dat ingevoerd zal worden per 1 september 2018. Het panel vindt die ontwikkeling positief en een teken dat de opleiding actief aansluiting zoekt bij de behoefte van het (regionale) beroepenveld. Van de inhoud van dit nieuwe curriculum heeft het panel nog geen concrete invulling gezien.

Internationalisering in het majorprogramma verdient verdere versterking volgens het panel en is nu een te vrijblijvende keuze voor studenten. Hierdoor kunnen zowel de opleiding als de studenten de snelle ontwikkelingen in het logistieke werkveld missen die verder reiken dan de eigen regio. De verbinding die de opleiding heeft gezocht met de twee lectoraten acht het panel waardevol voor het onderwijs, maar kan verder worden verdiept en geïntegreerd worden in het onderwijs. Het diverse docententeam kenmerkt zich als betrokken, deskundig en hardwerkend. Door recente wisselingen in het personeelsbestand is het docententeam qua niveau en actuele kennis in balans gekomen in relatie tot het logistieke werkveld. Het panel vindt dat een goede ontwikkeling. Docenten kunnen zich bijscholen en krijgen tijd om het onderwijs verder te ontwikkelen. De opleiding begeleidt studenten en verzorgt informatieavonden voor ouders. Het panel acht dat laatste als een bijzonderheid in het hoger onderwijs, maar ziet dit als een positief kenmerk van de opleiding dat zij midden in de regio staat, het type student en zijn / haar achtergrond goed kent. Studenten waarderen de persoonlijke aanpak en begeleiding. Het panel constateert dat de opleiding zich inzet voor een positieve leeromgeving waarbij studenten de beoogde leerresultaten kunnen realiseren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **voldoende**.

De opleiding werkt met een adequaat en gedegen toetsingssysteem waarbij gebruik gemaakt wordt van de beleidsnotitie Toetsbeleid van het domein Business, Media en Recht (BMR). De opleiding maakt daarbij aansluitend gebruik van diverse toetsvormen. Het panel is tevreden over de variatie die de opleiding hierbij hanteert en de inhoud van de toetsen. De beoordelingscriteria in beoordelingsformulieren en rubrics zijn inhoudelijk navolgbaar en helder. Het panel heeft daarnaast moeten constateren dat de beoordelingsformulieren niet altijd adequaat ingevuld worden. De opleiding maakt gebruik van kalibratiesessies, zowel intern als extern. De examen- en toetscommissie borgen de toetsing en de leden zijn BKE gecertificeerd. De opleiding wil in de toekomst alle examinatoren BKE gecertificeerd hebben, het panel moedigt de opleiding hier in aan om dit tijdig af te ronden. Certificering kan bijdragen aan het robuuster maken van de PDCA cyclus rondom kwaliteit van toetsing.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **voldoende**.

Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding voldoende breed opgeleide logistici aflevert die aansluiten op de wensen vanuit de beroepspraktijk. De competenties worden enerzijds in het groepsproject Business Scan en Business Improvement en via de individuele afstudeeropdracht anderzijds op eindniveau afgetoetst. De afstudeerproducten zijn van een voldoende niveau door de onderzoeksmatige aanpak en uitwerking. De onderwerpen sluiten aan op de beroepspraktijk. De afstudeerproducten volgen een vaste en projectgerichte aanpak. Het panel ziet ruimte voor verbetering van de methodische onderbouwing. De afstudeerproducten kunnen daarnaast winnen aan innovatie en creativiteit. De gekozen onderwerpen zijn momenteel niet vernieuwend voor het logistieke vakgebied. De beoordelingsformulieren zijn inzichtelijk, maar de verbinding tussen de beoordelingscriteria met de competenties kan concreter. Het panel heeft geconstateerd

dat afgestudeerden in voldoende mate zijn opgeleid om te kunnen starten in de beroepspraktijk en snel een baan kunnen vinden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	20
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	22
Eindoordeel over de opleiding	25
Aanbevelingen	27
Bijlagen	29
Bijlage 1 Bezoekprogramma	31
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Logistiek en Economie van Christelijke Hogeschool Windesheim (hierna Windesheim). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2017 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 31 oktober 2017. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer Ir. J.A.H. Aarts (voorzitter, domeindeskundige)

De heer Ir. Ing. H.M. Visser (domeindeskundige)

Mevrouw M.R. Damen MA (domeindeskundige)

De heer M. Koelink (studentlid)

De heer J. van den Heuvel BBA, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2017*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, februari 2018

Panelvoorzitter

De heer Ir. J.A.H Aarts

Lead-auditor

De heer J. van den Heuvel BBA

Schets van de opleiding

De hbo-bacheloropleiding Logistiek en Economie maakt onderdeel uit van het domein Business, Media en Recht (BMR) van hogeschool Windesheim en is gevestigd in Zwolle. Het domein BMR biedt in totaal 13 opleidingen aan waarvan er 11 de Business School vormen. Naast de opleiding Logistiek en Economie biedt Windesheim de opleiding Logistics Engineering, onderdeel van het domein Techniek. Deze opleiding richt zich op het analyseren, verbeteren en ontwerpen van processen in het logistieke werkveld.

De opleiding Logistiek & Economie presenteert zich als “bedrijfskunde van het primaire proces” waarbij studenten leren om goederen en dienststromen te managen met daarbij behorende geld- en informatiestromen. Studenten worden opleid tot breed inzetbare logistici die werkzaam kunnen zijn als warehouseplanner, inkoper of supply chain manager bij profit en non-profit organisaties.

Het afgelopen jaar zijn er 105 studenten gestart bij de opleiding Logistiek en Economie. De opleiding telt in totaal 299 studenten en 12 medewerkers (9,35 fte). Er zijn diverse recente wisselingen in het personeelsbestand geweest waardoor een deel van het docententeam is vernieuwd. De opleiding volgt de actualiteit in het werkveld op de voet en probeert het onderwijs hierop aan te passen. Momenteel werkt de opleiding aan een nieuw curriculum dat ingevoerd zal worden per 1 september 2018.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de beoogde leerresultaten. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding Logistiek en Economie Windesheim studenten opleidt tot startende professionals in het brede werkveld van logistiek management. De opleiding heeft daarvoor beoogde leerresultaten gedefinieerd, die zijn overgenomen van het landelijk geformuleerde logistieke beroeps- en opleidingsprofiel van het Landelijk Platform Logistiek HBO. De beoogde leerresultaten zijn omschreven als deelcompetenties van dit beroepsprofiel en voldoen aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelor niveau gesteld kunnen worden. Logistiek en Economie Windesheim heeft daarbij een eigen profiel ontwikkeld en richt zich als brede generieke logistiekopleiding op de wensen van het lokale en regionale werkveld. Om de profilering kracht bij te zetten heeft de opleiding onlangs vier speerpunten gedefinieerd. De inhoudelijke focus van de opleiding is daarbij gelegd op Supply Chain Management. De recent gedefinieerde speerpunten moeten de overlap tussen de Windesheimopleidingen Logistiek en Economie en Logistics Engineering minimaliseren. Doordat de profilering van recente datum is, is de weerslag daarvan voor en in de opleiding nog niet uitgekristalliseerd. Met de tijd zal er concreter invulling gegeven worden aan de speerpunten, hetgeen door het panel gestimuleerd wordt. Met de verscherpte profilering wil de opleiding zich ook sterker onderscheiden van de collega-opleiding Logistics Engineering. Daarmee zal ook tegemoet gekomen worden aan opmerkingen vanuit het werkveld, die uitdragen dat het onderscheid momenteel beperkt is. De opleiding houdt intensief contact met het werkveld om de vinger aan de pols te houden bij de vele ontwikkelingen die zich in de logistieke beroepspraktijk voordoen. Daarnaast werkt de opleiding samen met de lectoraten Supply Chain Finance en Sociale Innovatie bij de invulling van de eigen profilering van de opleiding in het curriculum. Resultaten worden verwerkt in de lesstof, al verdient de samenwerking met de lectoraten meer inkleuring in het onderwijs.

Onderbouwing

Beroepscompetenties

De opleiding Logistiek en Economie van Windesheim leidt studenten op tot startende professionals die terecht kunnen op verschillende functies in het logistieke werkveld. Afgestudeerden kunnen na hun studie aan de slag als bijvoorbeeld inkoper of planner in een profit- of non profit organisatie en kunnen doorgroeien naar functies als supply chain manager, coördinerend planner, tactisch inkoper, operationeel manager of procesverbeteraar/consultant.

Logistiek en Economie van Windesheim heeft haar beoogde leerresultaten ontleend aan het Beroeps- en Opleidingsprofiel Logistiek, zoals deze in 2013 is opgesteld door het Landelijk Platform Logistiek HBO. Studenten ontvangen momenteel na het voltooien van de opleiding de titel Bachelor of Business Administration (BBA)¹. Centraal in het landelijk beroepsprofiel staat de logistieke competentie: Het op professionele wijze ontwikkelen, aansturen en uitvoeren van logistieke processen.

Deze logistieke competentie is uitgewerkt in zeventien deelcompetenties (zie tekstvak) In de formuleringen van deelcompetenties zijn de eisen van de Dublin descriptoren, de hbo-standaard, de BBA-kwalificaties en de standaarden van de European Logistics Association verwerkt. Het panel stelt dan ook vast dat de beoogde leerresultaten van de opleiding voldoen aan de eisen die vanuit nationaal en internationaal perspectief gesteld kunnen worden aan het bachelorniveau.

Deelcompetenties Logistiek en Economie:

A: Ontwikkelen van beleid

1. Voert onderzoek uit door middel van analyse en vertaalt externe en interne ontwikkelingen naar consequenties voor de organisatie en haar stakeholders.
2. Formuleert beleid op één of meerdere domeinen van de logistiek.
3. Levert een bijdrage aan het ontwikkelen van relaties, ketens en netwerken in samenhang met economische ontwikkelingen.

B. Aansturen van werkzaamheden

1. Geeft leiding aan het uitvoeren van processen binnen de logistieke domeinen.
2. Kan logistieke processen inrichten, beheersen en verbeteren.
3. Past managementtechnieken toe.
4. Ondersteunt bij het ontwikkelen, implementeren en evalueren van veranderingsprocessen binnen organisaties.

C. Uitvoeren

1. Plant logistieke operaties en draagt zorg voor de uitvoering hiervan.
2. Onderkent problemen binnen de logistieke operaties, stelt diagnoses en correcties vast en draagt zorg voor de uitvoering hiervan.
3. Monitort prestaties binnen alle logistieke domeinen.

D. Sociale en communicatieve deelcompetenties

1. Werkt samen in een beroepsomgeving en denkt mee over doelen en inrichting van de organisatie met als kenmerken multidisciplinariteit, interdisciplinariteit, collegialiteit en leidinggeven.
2. Communiqueert effectief en zakelijk in de gangbare bedrijfstaal en in relevante beroepssituaties op alle niveaus.
3. Houdt rekening met (internationale) cultuurverschillen.

E. Zelfsturende deelcompetentie

1. Stuurt en reguleert de eigen ontwikkeling op het gebied van leren.
2. Heeft een professionele beroepshouding.
3. Handelt professioneel, ethisch en (maatschappelijk) verantwoord.
4. Draagt bij aan de ontwikkeling van zijn of haar professie in de breedte

Eigen profilering

Het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel blijft leidend als doelstelling voor het opleiden van de studenten. Met vier (onlangs) geformuleerde speerpunten wil de opleiding de eigen, regionale

¹ Na de heo-conversie zal de opleiding de nieuwe graadaanduiding toepassen

(beroeps)context in de doelstellingen vervlechten. De vier uitgangspunten betreffen (1) een stevige basiskennis van en ervaring met logistieke basisprocessen, (2) het verbeteren van primaire processen (3) een focus op Supply Chain Management en (4) de ontwikkeling van persoonlijke en sociale vaardigheden als waarde(n) volle professional. Dit laatste uitgangspunt is gerelateerd aan het hogeschool profiel van Christelijke Hogeschool Windesheim.

Deze uitgangspunten leiden tot een generieke benadering van logistiek, waarbij studenten leren denken vanuit de gehele keten van het logistieke proces. Deze benadering sluit aan bij de wensen van het bedrijfsleven uit Zwolle en de regio. De regio kent zowel productie- als handelsbedrijven, logistieke serviceproviders en zorginstellingen waar afgestudeerde logistieke hbo-ers goed terecht kunnen. Het werkveld is blij met de focus op brede inzetbare opgeleide logistieke professionals, die in staat zijn om processen te ontwerpen en te verbeteren in een variatie aan profit- en non profit organisaties. Uit gesprekken met het werkveld heeft het panel vast kunnen stellen dat er meer aandacht zou moeten zijn voor kwantitatief onderzoek.

Tegelijkertijd stelt het panel vast dat de eigen profilering nog wel wat meer kleur en inhoud mag krijgen. Daarbij maakt het panel de kanttekening dat de opleiding nog relatief recent begonnen is met de invulling van haar profilering. De opleiding is bijvoorbeeld bezig om het onderwijsprogramma en de uitwerking van de beoogde leerresultaten beter op de eerder genoemde speerpunten aan te passen. De invoering van een nieuw curriculum per september 2018 zal daardoor meer aansluiten op de eigen profilering. Het panel waardeert de ontwikkeling die de opleiding in gang heeft gezet om haar profiel scherper te definiëren. De onlangs geformuleerde speerpunten ondersteunen die ontwikkeling. Het voornemen van de opleiding om tot een verdere concretisering van deze speerpunten te komen, vindt het panel belangrijk. De onlangs geformuleerde speerpunten kunnen daar behulpzaam bij zijn evenals een verdere vervlechting met de lectoraten Supply Chain Finance en Sociale Innovatie.

De mate van verwantschap met de opleiding Logistics Engineering zorgt ervoor dat voor het werkveld het onderscheid met de opleiding Logistiek en Economie niet altijd helder is. De speerpunten en verdere vervlechting met de lectoraten kan bijdragen aan een duidelijke positionering ten opzichte van elkaar.

De intensieve contacten met het werkveld ondersteunen de opleiding. Niet alleen bij de keuze voor de profilering maar ook bij de actualisatie van het curriculum. Het panel vindt dat een sterk punt, gelet op de snelle ontwikkelingen in het logistieke werkveld. Waardering heeft het panel ook voor de samenwerking met de lectoraten Supply Chain Finance en Sociale Innovatie. Het panel ziet voordelen in meer vervlechting van lectoraten en opleiding.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

De opleiding Logistiek en Economie kenmerkt zich als een praktijkgerichte, brede en gedegen opleiding. Het panel ziet dit terug in de grote diversiteit aan werkvormen, praktijkopdrachten en de combinatie die gemaakt wordt met een divers aanbod van literatuur. De opleiding besteedt in de diverse leerjaren aandacht aan onderzoek. Het curriculum is competentiegericht langs leerlijnen opgebouwd. De opleiding ontwikkelt daarnaast een nieuw onderwijsprogramma dat ingevoerd zal worden per 1 september 2018. Het panel vindt die ontwikkeling positief en een teken dat de opleiding actief aansluiting zoekt bij de behoefte van het (regionale) beroepenveld. Van de inhoud van dit nieuwe curriculum heeft het panel nog geen concrete invulling gezien.

Internationalisering in het majorprogramma verdient verdere versterking volgens het panel en is nu een te vrijblijvende keuze voor studenten. Hierdoor kunnen zowel de opleiding als de studenten de snelle ontwikkelingen in het logistieke werkveld missen die verder reiken dan de eigen regio. De verbinding die de opleiding heeft gezocht met de twee lectoraten acht het panel waardevol voor het onderwijs, maar kan verder worden verdiept en geïntegreerd worden in het onderwijs. Het diverse docententeam kenmerkt zich als betrokken, deskundig en hardwerkend. Door recente wisselingen in het personeelsbestand is het docententeam qua niveau en actuele kennis in balans gekomen in relatie tot het logistieke werkveld. Het panel vindt dat een goede ontwikkeling. Docenten kunnen zich bijscholen en krijgen tijd om het onderwijs verder te ontwikkelen. De opleiding begeleidt studenten en verzorgt informatieavonden voor ouders. Het panel acht dat laatste als een bijzonderheid in het hoger onderwijs, maar ziet dit als een positief kenmerk van de opleiding dat zij midden in de regio staat, het type student en zijn / haar achtergrond goed kent. Studenten waarderen de persoonlijke aanpak en begeleiding. Het panel constateert dat de opleiding zich inzet voor een positieve leeromgeving waarbij studenten de beoogde leerresultaten kunnen realiseren.

Onderbouwing

Didactisch concept

De opleiding Logistiek en Economie maakt gebruik van een didactisch concept dat zich kenmerkt als vraaggestuurd en competentiegericht. Het onderwijs is ingericht aan de hand van vier leerlijnen waarbij onderscheidt gemaakt wordt tussen een integrale-, conceptuele-, vaardigheden- en reflectieve leerlijn. De leerlijnen zijn opgedeeld in meerdere modules waarbij studenten via diverse werkvormen aan de competenties werken. Het panel heeft geconstateerd dat de uitgangspunten van het didactisch concept het realiseren van de leerresultaten mogelijk maakt. Gaandeweg het curriculum vormt de student een professionele houding door het opdoen van

ervaring waarmee de eigen verantwoordelijkheid toeneemt en de rol van de docent steeds minder sturend wordt. Het panel heeft een afwisseling gezien in de diverse werkvormen die de opleiding hanteert en geconstateerd dat die passend zijn bij de leerdoelen. Zo maakt de opleiding gebruik van schriftelijke tentamens (open vragen en multiple-choice), individuele- en groepsopdrachten, beroepsproducten, onderzoeksverslagen en portfolio's. Het overzicht en de samenhang in het programma zijn helder en in een overzichtelijk schema weergegeven.

Curriculumopbouw

Het majorprogramma bestaat uit 180 EC en het minorprogramma uit 60 EC. Elke periode kent een vaste structuur waarin studenten vakken volgen, werken aan een project en studentbegeleiding krijgen. Het eerste semester staat grotendeels in het teken van generieke business en logistiek-vakken, zoals organisatiekunde, financieel management, marketing, bedrijfsomgeving en logistiek 1 en 2. In de eerste periode werken studenten aan het project 'De onderneming' en in de tweede periode aan het project 'De onderneming extern'. Daarnaast is er in het eerste semester specifiek aandacht voor de communicatieve vaardigheden van studenten met vakken als schriftelijke communicatie en Engels. Het panel heeft in het curriculum gezien dat de student zich gaandeweg verder verdiept in de vakken. In het derde en vijfde semester werken studenten aan de verdieping van hun Engelse taalvaardigheid en, managementvaardigheden in onder andere vakken als operationsmanagement en changemanagement. Gaandeweg in de opleiding werken studenten aan meer complexere projecten. In deze projecten vinden studenten aansluiting met andere studenten en het werkveld. Zo heeft de opleiding een samenwerking met Scania die binnen de verschillende leerjaren diverse projecten ter beschikking stelt aan de opleiding. Gedurende de stages is er extra aandacht voor competentie ontwikkeling d.m.v. een tweewekelijks georganiseerde thema bijeenkomst, waarbij studenten bij elkaar in de keuken kijken en elkaar coachen. Het panel acht de vakken en de inhoud relevant voor de beroepspraktijk.

De opleiding bewaakt via een competentiematrix de relatie tussen de competenties en het curriculum. Voor elke (deel)competentie is aangewezen in welke vakken deze aan de orde komt. Zo ziet het panel in de matrix dat de beheersing van de deelcompetentie 'formuleert beleid op één of meerdere domeinen van de logistiek' wordt opgebouwd langs de volgende vakken:

- Jaar 1: Logistiek 1, 2, 3 & 4 en Bedrijfskunde 1 & 2;
- Jaar 2: Project Service Level Agreement, Organisatie en Processen, Project Bedrijfsplan, Chain Value Stream Mapping, Ketenverbetering en Lean Six Sigma.
- Jaar 3: International Management, Applied Operations Management, Project Business Scan en Project Business Improvement.

De opleiding hanteert hierbij een opbouw in niveaus gedurende het onderwijsprogramma. In het eerste jaar wordt een basisoniveau (1) aangeboden, waarna de studenten via het gevorderde niveau (2) toewerken naar het bachelor niveau (3). Het panel acht dat de opbouw van het programma passend is en de competenties worden afgedekt. Het panel heeft geconstateerd dat in de diverse modules gebruik gemaakt wordt van een divers aanbod van literatuur waardoor studenten kennis opdoen in de breedte van het logistieke werkveld. De kennis draagt bij aan de brede basis die de opleiding haar studenten wil meegeven.

Onderzoek

Naast bovengenoemde programmalelementen werken studenten gedurende het programma aan de ontwikkeling van hun onderzoeksvaardigheden. In de eerste twee jaren van de opleiding leren

studenten op basis niveau via de modules Onderzoek en Kwantitatieve Methoden & Technieken om onderzoek te doen en gebruik te maken van statistische technieken. In het derde jaar werken studenten aan onderzoeksvaardigheden op gevorderd niveau door het uitvoeren van groepsprojecten en het zelfstandig uitvoeren van praktijkonderzoek via een stage. In het laatste jaar van de opleiding werken studenten in duo's samen aan onderzoek op bachelor niveau waarbij een individuele beoordeling plaatsvindt. In het tweede semester van het laatste jaar voeren studenten individueel een afstudeeropdracht uit waarbij ze een reëel bedrijfsvraagstuk dienen op te lossen. Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding voldoende aandacht heeft voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij studenten. Intensievere samenwerking met de lectoraten zou hieraan nog een verdere bijdrage kunnen leveren. Voor studenten is de relatie tussen de lectoraten en de opleiding onvoldoende zichtbaar. Participatie van docenten en studenten in onderzoeksprojecten van de lectoraten zou een grote meerwaarde voor de opleiding kunnen zijn, aldus het panel.

Internationalisering

Studenten kunnen in de programmaonderdelen minor 1 en minor 2 kiezen voor het volgen van een minor abroad. Daarnaast gaan studenten gedurende hun studie een aantal keren op bedrijfsbezoeken in onder andere Duitsland waarbij aandacht is voor taal, cultuur en sociale interacties. De opleiding biedt in het eerste en tweede jaar van de opleiding een cursus Engels aan en maakt gebruik van diverse Engelstalige vakliteratuur in het derde jaar. In het derde jaar volgen de studenten de cursus International Management, als onderdeel van Major 5, waarbij studenten exchange studenten kunnen ontmoeten. Tevens kunnen studenten facultatief onderdelen van de domein BMR brede International Week bezoeken. Het panel heeft geconstateerd dat internationalisering op dit moment onvoldoende aan bod komt in het majorprogramma. Uit gesprekken met studenten blijkt hierdoor tevens een drempel te liggen om de vrije ruimte te gebruiken voor het volgen van een stage of afstudeerstage in het buitenland. Gezien het internationale karakter van het logistieke beroepenveld, zou het panel graag zien dat de opleiding een stevigere internationale context meegeeft aan studenten.

Begeleiding

In de eerste twee jaar van de opleiding worden studenten begeleidt door een studieloopbaanbegeleider (SLB). In jaar drie en vier worden studenten begeleidt door een studievoortgangcoach. Topsporters, studenten met een functiebeperking of langstudeerders kunnen gebruik maken van een studentenpsycholoog, decaan of case manager. Studenten en alumni die het panel heeft gesproken zijn positief over de begeleiding die zij krijgen tijdens hun studie. Kenmerkend voor de opleiding zijn de oudercontactavonden die georganiseerd worden in de eerste twee jaar van de opleiding. Informatie wordt hier gedeeld over de keuzes die studenten tijdens hun studie moeten maken waarbij ook de begeleiding vanuit huis een rol kan spelen. Het panel is positief over de professionele en menselijke benadering die de opleiding kiest in de begeleiding en daarbij probeert om met de student en diens omgeving een goede verstandhouding op te bouwen. Naast SLB vindt de opleiding begeleiding door vakdocenten ook van belang. De opleiding hecht daarom veel belang aan contacturen, zodat docenten nabij zijn voor studenten. Uit gesprekken heeft het panel dit kunnen constateren.

Docententeam

Het panel heeft kennisgemaakt met een betrokken, hardwerkend en gedreven team dat qua kennis en niveau in balans is. Het team bestaat uit 9,35 fte. Acht docenten hebben een vaste

aanstelling en drie docenten een flexibele aanstelling. Nagenoeg alle docenten zijn mastergeschoold en één docent is gepromoveerd. Conform het profiel moeten alle docenten mastergeschoold zijn, de didactische training Dirpo van Windesheim volgen en de Basis Kwalificatie Examinator (BKE) halen. Een deel van het team heeft recente werkervaring. Docenten onderhouden verder contact met het werkveld door stage- en afstudeerbegeleiding, bezoeken van symposia en seminars, werving van opdrachtgevers en deelname aan landelijke overleggen in het logistieke vakgebied. Eén docent is daarnaast verbonden aan het lectoraat. Verder krijgen docenten de mogelijkheid om zich bij te scholen door het volgen van cursussen en opleidingen. Nieuwe docenten krijgen daarnaast begeleiding van een mentor-docent en een onderwijsadviseur. Ook het profiel waar nieuwe docenten aan moeten voldoen draagt bij aan een divers team en zorgt voor de toevoeging van diverse specialismen. Het panel vindt dit positief, zeker omdat er door mutaties in het personeelsbestand in de afgelopen tijd een aantal nieuwe docenten is gestart.

Het panel is positief over de ontwikkelingen die het team heeft doorgemaakt. De kwalificaties van het huidige team sluiten aan voor het verzorgen van het onderwijs. De docenten zijn deskundig in het logistieke en bedrijfskundige domein en er is voldoende verbinding met de praktijk. Met de nieuwe aanstellingen zijn tevens relevante specialismen aan het team toegevoegd, zoals marketing, sales, inkoop en onderzoeksvaardigheden.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

De opleiding werkt met een adequaat en gedegen toetsingssysteem waarbij gebruik gemaakt wordt van de beleidsnotitie Toetsbeleid van het domein BMR. De opleiding maakt daarbij aansluitend gebruik van diverse toetsvormen. Het panel is tevreden over de variatie die de opleiding hierbij hanteert en de inhoud van de toetsen. De beoordelingscriteria in beoordelingsformulieren en rubrics zijn inhoudelijk navolgbaar en helder. Het panel heeft daarnaast moeten constateren dat de beoordelingsformulieren niet altijd adequaat ingevuld worden. De opleiding maakt gebruik van kalibratiesessies, zowel intern als extern. De examen- en toetscommissie borgen de toetsing en de leden zijn BKE gecertificeerd. De opleiding wil in de toekomst alle examinatoren BKE gecertificeerd hebben, het panel moedigt de opleiding hierin aan om dit tijdig af te ronden. Certificering kan bijdragen aan het robuuster maken van de PDCA cyclus rondom kwaliteit van toetsing.

Onderbouwing

Toetssysteem

Het toetsprogramma van de opleiding is gebaseerd op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het Toetsbeleid BMR. In de visie van de opleiding vormen toetsen en beoordelen een integraal onderdeel van het leerproces. Toetsen bij competentiegericht onderwijs hebben een diagnostische functie en zijn gericht op continue kwaliteitsverbetering. Toetsing heeft daarnaast een certificerende rol waarbij feedback de student in staat stelt om zijn eigen leerproces bij te stellen. Daarnaast biedt het voor de docent de mogelijkheid om gericht bij te sturen. In het eerste jaar wordt de student op basisniveau getoetst op diverse aspecten van de competenties. In het tweede en derde jaar werken studenten aan meer complexere opdrachten, gaan op stage en werken aan de diverse beroepscompetenties op gevorderd niveau. In jaar vier werken de studenten aan diverse projecten en ronden competenties af op het bachelor niveau. Via een afstudeerstage tonen zij aan beroeps bekwaam te zijn. Het toetsprogramma van de opleiding voldoet volgens het panel aan de eisen die gesteld zijn aan het toetsbeleid BMR. Toetsen zijn daarmee valide, transparant en het panel ziet de complexiteit in toetsing terugkomen.

Toetsen

In de OER en studiehandleidingen beschrijft de opleiding voor elke onderwijseenheid hoe en welke beroepscompetenties en leerdoelen worden getoetst. Het panel heeft aan de hand van een representatieve selectie inzicht in het toetsmateriaal gekregen en constateert dat de opleiding een goede variatie aan toetsvormen hanteert. Het panel ziet dat de opleiding gebruik maakt van formatieve en summatieve toetsing. Voor de niveaus basis en gevorderd hanteert de opleiding schriftelijke toetsen, bestaande uit open-, casuïstiek- en multiple choice vragen om de

kennisontwikkeling van studenten te toetsen. Verder kent de opleiding individuele- en groepsopdrachten waar de theorie in steeds complexere situaties getoetst wordt. Het ontwikkelproces dat de student doormaakt wordt zowel formatief en summatief getoetst: door gesprekken met de studentbegeleider en via assessments en portfolio's.

Naast de projecten toetst de opleiding in de stage en bij het afstuderen de integrale competentiebeheersing van studenten. Voor deze onderdelen van het programma zijn aparte studiehandleidingen beschikbaar die transparant zichtbaar maken hoe de toetsing en beoordeling plaatsvindt.

De NSE-resultaten van 2016 en 2017 laten een stijgende lijn zien over de studententevredenheid over de kwaliteit van toetsing op kennis en inzicht. In gesprekken die het panel met studenten heeft gevoerd is dat beeld bevestigd.

Beoordeling en feedback

Het panel heeft diverse beoordelingsformulieren ingezien en geconstateerd dat deze navolgbaar zijn. De beoordelingsformulieren hebben een duidelijke opzet en beoordelingscriteria. Bij het afstuderen ligt er een duidelijk onderbouwde beoordelingsystematiek die is beschreven in een aparte afstudeerhandleiding. Studenten zijn positief over de feedback die zij ontvangen. In gesprekken met het panel hebben zij echter ook aangegeven dat beoordelingsformulieren niet altijd adequaat worden ingevuld. Ook het panel heeft dit geconstateerd en ziet hier ruimte voor verbetering. De opleiding kent verder collegiale intervisie bij het ontwerpen van toetsen en kalibratiesessies over stage- en afstudeerbeoordelingen. Deze vinden zowel intern plaats tussen docenten als extern met Stenden Hogeschool. Voor deze externe kalibratiesessies worden eindwerken uitgewisseld.

Borging

De opleiding Logistiek en Economie is samen met de opleiding Bedrijfskunde MER vertegenwoordigd in een geclusterde examencommissie. De examencommissie is onder andere verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van toetsing en belast met het aanwijzen van examinatoren. De kwaliteitsborging van toetsing is daarbij gemandateerd aan een aparte toetscommissie die de kwaliteit bewaakt door het steekproefsgewijs controleren en analyseren van toetsen. De uitkomsten hiervan worden besproken met de examencommissie. Zo heeft de toetscommissie eraan bij gedragen dat toetsplannen- en matrijzen zijn doorvertaald naar leerdoelen en beroepscompetenties door de vak verantwoordelijke docent. De voorzitter van de toetscommissie neemt tevens zitting in de geclusterde examencommissie. De toetscommissie komt eenmaal per zes weken bij elkaar, de examencommissie eenmaal per twee weken.

Het panel heeft vastgesteld dat een aantal examinatoren over de Basis Kwalificatie Examinator (BKE) beschikken. De komende jaren zullen alle examinatoren over deze kwalificatie dienen te beschikken. Het panel stimuleert die ontwikkeling met het oog op het verder robuust maken van de toetskwaliteit.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de gerealiseerde leerresultaten. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding voldoende breed opgeleide logistici aflevert die aansluiten op de wensen vanuit de beroepspraktijk. De competenties worden enerzijds in het groepsproject Business Scan en Business Improvement en via de individuele afstudeeropdracht anderzijds op eindniveau afgetoetst. De afstudeerproducten zijn van een voldoende niveau door de onderzoeksmatige aanpak en uitwerking. De onderwerpen sluiten aan op de beroepspraktijk. De afstudeerproducten volgen een vaste en projectgerichte aanpak. Het panel ziet ruimte voor verbetering van de methodische onderbouwing. De afstudeerproducten kunnen daarnaast winnen aan innovatie en creativiteit. De gekozen onderwerpen zijn momenteel niet vernieuwend voor het logistieke vakgebied. De beoordelingsformulieren zijn inzichtelijk, maar de verbinding tussen de beoordelingscriteria met de competenties kan concreter. Het panel heeft geconstateerd dat afgestudeerden in voldoende mate zijn opgeleid om te kunnen starten in de beroepspraktijk en snel een baan kunnen vinden.

Onderbouwing

Afstudeerfase

Studenten tonen in het eerste en tweede semester van het vierde jaar aan de beroepscompetenties op bachelor niveau te beheersen. In het eerste semester werken de studenten in duo's aan een zelf verworven opdracht waarbij er gewerkt wordt aan de specifieke logistieke competenties. De opdracht resulteert in een individuele beoordeling. In het tweede semester moet de student individueel een zelf verworven logistiek vraagstuk definiëren, onderzoeken en oplossen. De opzet van de afstudeerfase is voor studenten helder beschreven in de Afstudeerhandleiding. De student schrijft het afstudeerwerkplan op basis van een vooronderzoek. De afstudeerbegeleider en een tweede beoordelaar keuren dit plan goed op basis van een go / no-go beslissing. De student doet vervolgens een diepteonderzoek dat uitmondt in een onderzoeksrapport, proces- en reflectieverslag en eindpresentatie voor de opdrachtgever. De afstudeerfase wordt afgerond door een mondelinge verdediging en een beoordeling van de eindproducten. Het eindcijfer bestaat uit de beoordeling van het onderzoeksrapport en het proces- en reflectieverslag.

Afstudeerdossiers

Het panel heeft door middel van een steekproef vijftien afstudeerwerken uit de laatste twee studiejaar bestudeerd, conform de NVAO richtlijnen. De afstudeerwerken voldoen volgens het panel aan het bachelor niveau en de onderwerpen sluiten aan bij de beroepspraktijk. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek naar het bestelproces waarbij een analyse heeft plaatsgevonden over de levering van onderdelen aan een werkplaats met als uitkomst het

verbeteren van doorlooptijd en kosten. Andere voorbeelden van relevante onderwerpen die het panel heeft gezien in de eindwerken zijn Best Value procurement, Vendor management en optimalisatie van logistieke processen.

Het panel constateert wel dat de methodische onderbouwing van de afstudeerwerken beter kan, deze zijn momenteel van wisselend niveau. Het panel ziet hierin een rol weggelegd voor een eventuele samenwerking met het lectoraat bij afstudeeropdrachten.

Functioneren afgestudeerden

Uit gesprekken die het panel met afgestudeerden heeft gevoerd blijkt dat zij goed kunnen functioneren in de beroepspraktijk. Bedrijven en organisaties zijn enthousiast over het startniveau van de beginnende beroepsoefenaars. Daarnaast hebben werkveldvertegenwoordigers uit de Raad van Advies (werkveldcommissie) laten blijken dat zij tevreden zijn over de curriculumontwikkelingen en de goede aansluiting die dat voor studenten als gevolg kan hebben. Uit gesprekken met het werkveld heeft het panel kunnen constateren dat de kwaliteit van afgestudeerden kan verbeteren als zij beschikken over een meer ontwikkelde analytische kennis en onderzoeksvaardigheden.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende

De opleiding Logistiek en Economie van de Christelijk Hogeschool Windesheim leidt studenten op tot breed inzetbare logistici op HBO niveau die aansluitend diverse rollen vervullen in de beroepspraktijk. Studenten worden begeleid door een docententeam dat kundig en betrokken is en hierdoor een belangrijke bijdrage levert aan de kennisbasis van de studenten. Het werkveld is positief over de studenten die de opleiding aflevert.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande voltijd hbo-bacheloropleiding Logistiek en Economie van hogeschool Windesheim als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Het panel adviseert de opleiding om meer samenwerking te zoeken met de andere logistieke opleiding, Logistic Engineering.
- Het panel beveelt de opleiding aan om internationalisering meer vorm te geven in het majorprogramma.

Standaard 2

- Het panel adviseert de opleiding om studenten en docenten meer te laten participeren in onderzoekstrajecten van de lectoraten waardoor deze een waardevolle toevoeging kunnen zijn in de onderwijsleeromgeving.
- Het panel adviseert de opleiding om meer oog te hebben voor logistieke ontwikkelingen die plaatsvinden in andere delen van het land.

Standaard 3

- Het panel adviseert om de Plan-Do-Check-Act cyclus robuuster te maken in het borgingsproces.

Standaard 4

- Het panel adviseert de opleiding om het contact met alumni actiever te gaan onderhouden en een alumnivereniging op te richten. De opleiding creëert hiermee een extra ingang in het werkveld en kan haar onderwijsprogramma verbeteren met de input die alumni geven.
- Het panel adviseert de opleiding om bij de beoordeling van eindwerken werkvelddeskundigen als extern gecommitteerde in te gaan zetten naast het oordeel van de bedrijfsbegeleider.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers	Locatie
8:15 - 8:30	Ontvangst Commissie	ir. J.A.H. Aarts Voorzitter ir. Ing. H.M. Visser M.R. Damen MA M.T. Koelink J. van den Heuvel BBA	Scania Logistics
08:30 - 09:10	Introductie opleiding	<i>(pitch door de opleiding in samenwerking met het lectoraat en het werkveld met als onderwerp de samenwerking tussen deze drie)</i> Hans Baltjes Hogeschoolhoofddocent Logistiek en Economie Michiel Steeman Lector Supply Chain Finance Marco de Boer lid Raad van Advies, HR-manager Scania Logistics Dick Timmer Alumnus, afgestudeerd 2017, werknemer Scania Logistics	Scania Logistics
09:10 - 09:50	Rondleiding bij Scania	Commissie	Scania Logistics
09:50 - 10:15	Verplaatsing	Scania Logistics --> Windesheim	
10:15 - 11:30	Vorbereiding en afstemming	Commissie	B2.55
11:30 - 12:15	Gesprek met studenten en alumni	Anne Dannenberg Student, jaar 2 Anass Sebataoui Student, jaar 2 Niels Ubak Student, jaar 3 Myrthe Buitenhuis Student, jaar 4 Andries Overweg Alumnus, afgestudeerd 2016 Jacob Peperkamp Alumnus, afgestudeerd 2016 Rob Beltman Alumnus, afgestudeerd 2014 Martin Soepenber Alumnus, afgestudeerd 2013	B2.56
12:15 - 13:00	Lunchpauze + overleg	Commissie	B2.55
13:00 - 13:45	Gesprek met docenten en examinatoren	Eric Koopman Coördinator minor Supply Chain Management, SB Klaas Mijnheer Docent economische vakken, coördinator stage en afstuderen, examen- en opleidingscie., SB Matthijs Streutker Docent Oper.Mngt, Excelpract., applied OM en Operations Research Terrence Bos Docent Bedrijfskunde, Operations Management, propedeuse coördinator, SB Paulien de Graaf - Muller Docent, projectbegeleider en onderzoeker lectoraat SCF, SB Rutger Jurjens Docent Bedrijfskunde, docentlid opleidingscommissie, SB	B2.56
13:45 - 14:00	Korte pauze	Commissie	B2.55 / B2.56
14:00 - 14:45	Gesprek borging	Lisette Janssen Examencommissie Peter van Slingerland Toetscommissie Henk Maat Curriculum hoofdfase Terrence Bos Curriculum propedeuse Fagmar Wilpstra Opleidingscommissie, studentlid Rutger Jurjens Opleidingscommissie, docentlid Werner Sternsdorff Raad van Advies Koen Valk Raad van Advies	B2.56
14:45 - 15:00	Korte pauze	Commissie	B2.55 / B2.56
15:00 - 15:45	Gesprek met opleidingsmanagement	Jolande Gomolka Manager Business, Media en Recht Hans Baltjes Hogeschoolhoofddocent Logistiek en Economie	B2.56
15:45 - 16:45	Afsluitend en beoordelingsoverleg	Commissie	B2.56
16:45 - 17:05	Terugkoppeling	Commissie	Alle deelnemers aan de visitatie B2.68
17:05 - 17:30	Ontwikkelgesprek	Commissie	Alle deelnemers aan de visitatie B2.56

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Windesheim (2014). *Onderwijsconcept Windesheim: inhoud, vormgeving en organisatie*.
- Business Media en Recht (2016). *Stage- en Afstudeerevaluatie 2015-2016 opleiding Logistiek en Economie*.
- Analyse beroepen afgestudeerden Logistiek en Economie.
- De competenties van de opleiding Logistiek en Economie.
- Curriculum Vitae Logistiek en Economie afgestudeerde Windesheim.
- Landelijk Platform Logistiek hbo (2013). *Beroeps- en Opleidingsprofiel Logistiek: ten behoeve van de opleidingen Logistiek en Economie en Logistiek en Technische Vervoerskunde*.
- Schematisch model nieuwe onderwijsconcept Windesheim op hoofdlijnen.
- Schematisch overzicht differentiatie Logistiek Windesheim.
- Panteia (2016). *Managementsamenvatting: Arbeidsmarkt en Onderwijs Hoofdonderzoek Kwantitatief*.
- Topteam Logistiek (2011). *Adviesrapport: Partituur naar de top*.
- Beknopt CV overzicht docenten opleiding logistiek en Economie.
- Schematisch overzicht Beroepscompetenties incl. transcriptie op start- en doorstroomniveau.
- Competentiematrix Logistiek en Economie 2016-2017, een schematisch programma overzicht.
- Eindevaluatie en eindgesprek vierdejaars studenten 2016-2017.
- Studentenstatuut incl. Onderwijs- en Examenregeling (OER) opleiding Logistiek en Economie 2016-2017.
- Studiegids opleiding Logistiek en Economie Voltijd 2016-2017, beschrijving onderwijseenheden.
- Studiepuntentabel Logistiek en Economie, studiejaar 2015-2016 en 2016-2017.
- Windesheim (2009). *Windesheim Onderwijs Standaard Versie 5.0*.
- Business, Media en Recht (2014). *Notitie Toetsbeleid*.
- HBO-raad, vereniging van hogescholen (2012). *Vreemde ogen dwingen: Eindrapport Commissie externe validering examenkwaliteit hoger beroepsonderwijs*.
- Kalibratiesessie beoordelingsdossier afstuderen.
- Windesheim (2017). Logistiek risico's & kansen voor de Zwolse regio.
- Windesheim. *Nationale studentenenquête: overzichtsrapportage 2016 en 2017 Logistiek en Economie*.
- Rijksoverheid (2016). De negen topsectoren. <https://www.topsectoren.nl/topsectoren>.
- Regio Zwolle (2017). Vijf krachtige sectoren. <http://regiozwolle.info/werken/vijf-krachtige-sectoren/>
- Elsevier (2017). Beste studies. <http://onderzoek.elsevierweekblad.nl/onderzoek/beste-studies-2017/42/windesheim-zwolle/1388>
- De eindproducten van de 15 geselecteerde studenten uit 2014-2015; 2015-2016 en 2016-2017.
- Business, Media en Recht (2014). *Handleiding afstuderen (deel A): Richtlijnen en procedures 2014-2015*.
- Business, Media en Recht (2014). *Handleiding afstuderen (deel B): Rapportages 2014-2015*.
- Business, Media en Recht (2015). *Handleiding afstuderen (deel A): Richtlijnen en procedures 2015-2016*.
- Business, Media en Recht (2015). *Handleiding afstuderen (deel B): Rapportages 2015-2016*.

- Business, Media en Recht (2016). Handleiding afstuderen (deel A): Richtlijnen en procedures 2016-2017.
- Business, Media en Recht (2016). Handleiding afstuderen (deel B): Rapportages 2016-2017.
- Een representatieve selectie toetsproducten (incl. handleidingen, opgaven en normering en uitwerkingen).
- Een representatieve selectie van aanvullende bachelorsproducten (incl. handleidingen, opgaven en normering en uitwerkingen).
- Een representatieve selectie van het studiemateriaal (o.a. lesboeken).
- Jaarverslag examencommissie opleiding Logistiek en Economie 2015-2016.
- Verslagen opleidingscommissie 2015, 2016 en 2017.
- Verslagen Raad van Advies Logistiek en Economie 2015, 2016 en 2017.